

کد کنترل

607A

صبح جمعه
۱۴۰۴/۱۱/۱۰
دفترچه شماره ۲ از ۲

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
سازمان بنیاد آموزش کشور

«علم و تحقیق، کلید پیشرفت کشور است.»
مقام معظم رهبری

آزمون ورودی دوره‌های دکتری (نیمه‌متمرکز) – سال ۱۴۰۵
علوم تاریخی (کد ۲۱۲۱)

مدت زمان پاسخ‌گویی: ۱۰۵ دقیقه

تعداد سؤال: ۲۴۰ سؤال

عنوان مواد امتحانی، تعداد و شماره سؤال‌ها

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره
۱	تاریخ جهان اسلام از آغاز تا پایان عصر عثمانی	۳۰	۱	۳۰
۲	تاریخ ایران از آغاز ورود اسلام تا ابتدای قاجار	۳۰	۳۱	۶۰
۳	تاریخ ایران از آغاز تا هخامنشی	۳۰	۶۱	۹۰
۴	تاریخ تحولات فکری و فرهنگی در جهان اسلام تاکنون – روش تحقیق و منبع‌شناسی در تاریخ اسلام	۵۰	۹۱	۱۴۰
۵	تاریخ ایران از قاجار تا انقلاب اسلامی – مباحث نظری و روش تحقیق و منبع‌شناسی تاریخ ایران	۵۰	۱۴۱	۱۹۰
۶	تاریخ ایران از هخامنشیان تا پایان ساسانی – منبع‌شناسی و روش تحقیق در تاریخ ایران باستان	۵۰	۱۹۱	۲۴۰

استفاده از ماشین حساب مجاز نیست.

این آزمون نمره منفی دارد.

حق چاپ، تکثیر و انتشار سؤالات به هر روش (الکترونیکی و...) پس از برگزاری آزمون، برای تمامی اشخاص حقیقی و حقوقی تنها با مجوز این سازمان مجاز می‌باشد و با متخلفین برابر مقررات رفتار می‌شود.

* داوطلب گرامی، عدم درج مشخصات و امضا در مندرجات کادر زیر، به منزله عدم حضور شما در جلسه آزمون است.

اینجانب با شماره داوطلبی با آگاهی کامل، یکسان بودن شماره صندلی خود با شماره داوطلبی مندرج در بالای کارت ورود به جلسه، بالای پاسخ نامه و دفترچه سؤالات، نوع و کدکنترل درج شده بر روی جلد دفترچه سؤالات و پایین پاسخ نامه ام را تأیید می نمایم.

امضا:

تاریخ جهان اسلام از آغاز تا پایان عصر عثمانی:

- ۱- در عهد جاهلیت قبیله بنی کَنده، حکومت کَنده را در کدام ناحیه تشکیل داد؟
(۱) حیره (۲) حضرموت (۳) نجد و دومة الجندل (۴) پالمیرا و پترا
- ۲- اولین سفیر پیامبر اکرم (ص) به مدینه چه کسی بود و مهم ترین موفقیت او چه بود؟
(۱) ابن ام مکتوم - بیعت دوازده نفر از قبایل اوس و خزرج ساکن در یثرب
(۲) جعفر بن ابی طالب - ساخت مسجد و اقامه نماز جماعت در دهکده قبا در حومه یثرب
(۳) رافع بن مالک - مسلمان کردن سعد بن عباد و در پی آن اسلام آوردن خاندان بنی اوس
(۴) مصعب بن عمیر - مسلمان کردن سعد بن معاذ و در پی آن اسلام آوردن خاندان بنی عبدالاشهل
- ۳- در زمان پیامبر اکرم (ص)، چه کسی و در کجا مدعی پیامبری شد؟
(۱) اسود عنسی - یمن (۲) شرحبیل - روم
(۳) عکرمه - مدینه (۴) خویلد - یمن
- ۴- کدام نام، در دوره اسلامی به عدنانی های ساکن در شمال عربستان اطلاق نمی شد؟
(۱) نزاری (۲) قحطانی (۳) معدی (۴) مضر
- ۵- در قرن نوزدهم میلادی، نخستین جنبش های ملی گرایانه معارض با قدرت عثمانی در کدام نواحی پا گرفت و کدام شورش به برپایی دولت مستقلی از عثمانیان منتهی شد؟
(۱) صربستان و یونان - یونان
(۲) دانوب و بلغارستان - بلغارستان
(۳) رومانی و بلغارستان - بلغارستان
(۴) بوسنی و هرزگوین و صربستان - صربستان
- ۶- پیامبر اکرم (ص) پس از سفر به یثرب در کودکی، در میان کدام طایفه از ابن النجار مستقر شد؟
(۱) بنی مالک (۲) بنی معد
(۳) بنی سعد (۴) بنی عدی
- ۷- کدام مورد، جزء مفاد مربوط به صلح نامه حدیبیه نبود؟
(۱) راه تجارت از مکه به مدینه آزاد شد.
(۲) در سال ششم هجری، مسلمانان حق ورود به مکه را نداشتند.
(۳) هر قبیله آزاد بود که به خواست خود به مسلمانان یا قریش بپیوندد.
(۴) هر کدام از مردم مکه نزد پیامبر در مدینه بیاید، باید بازگردانده شود.

- ۸- کدام یک، درخصوص قانون نامه مدینه، نخستین منشور اسلامی، نادرست است؟
 (۱) اهمیت قانون در روابط حاکمیت و مردم
 (۲) معرفی مبانی اسلام و تبلیغ آن
 (۳) اعلام مدینه به عنوان حرم
 (۴) شناسایی حقوق اقلیت ها
- ۹- نبرد دوم صلیبی، با کدام واقعه آغاز شد؟
 (۱) فتح منطقه حطین توسط مسلمانان
 (۲) صدور فتوای جهاد توسط پاپ اینوسان سوم
 (۳) تلاش شوالیه های اروپایی برای رسیدن به فلسطین
 (۴) قطع مجدد دسترسی امپراطوری روم شرقی به فلسطین
- ۱۰- کدام مورد، درباره نتیجه نبرد دیر العاقول (۲۶۲ هـ. ق) درست است؟
 (۱) پیروزی داعی کبیر بر محمد بن اوس و سلطه او بر شهر آمل
 (۲) پیروزی ناصر کبیر بر محمد بن صعلوک و سلطه او بر سراسر طبرستان
 (۳) پیروزی لشکریان صاحب الزنج بر ابوالساج سردار الموفق عباسی
 (۴) پیروزی لشکریان خلیفه معتمد عباسی بر سپاهیان یعقوب لیث صفاری
- ۱۱- اقامتگاه اولیه عباسیان در زمان دعوت عباسی، کدام محل بود؟
 (۱) مکه (۲) مدینه (۳) حمیمه (۴) هاشمیه
- ۱۲- کدام مورد، از پیامدهای قیام ۱۸۵۷ مردم هند بر ضد استعمار انگلیس نبود؟
 (۱) جنبش فرائضیه
 (۲) ایجاد دارالعلوم دثوبند
 (۳) تأسیس کالج انگلیسی اسلامی شرقی
 (۴) افزایش قدرت فرهنگی و اجتماعی هندوان
- ۱۳- در دوره بهمنیان دکن دو واژه دکنی و آفاقی، به ترتیب به چه گروه هایی اطلاق می شد؟
 (۱) مسلمانان بومی دکن - عرب های مهاجر به هند
 (۲) فرزندان هندوان مسلمان شده در دکن - همه مهاجران به هند
 (۳) حبشیان و فرنگیان ساکن در جنوب هند - مهاجران از شمال هند به دکن و فرزندان آنها
 (۴) مسلمانان مهاجر از شمال هند به دکن و هم پیمانان آنها - مهاجران از ایران و عراق و حجاز به هند
- ۱۴- کدام فرمانروایان گورکانی هند، قدرت یابی و تسلط خویش بر دهلی را مدیون سلاطین صفوی بودند؟
 (۱) بابر، اکبر
 (۲) اکبر، شاه جهان
 (۳) بابر، همایون
 (۴) جهانگیر، همایون
- ۱۵- کدام مورد، از اقدامات محمد بن تغلق نیست؟
 (۱) افزایش مالیات برخی از مناطق و فراهم ساختن زمینه های شورش مردم
 (۲) انتقال دائمی پایتخت از دهلی به دثوگیر/ دولت آباد در شمال دکن
 (۳) تأکید فراوان بر اجرای عدالت و حضور در برخی از دادگاه ها
 (۴) ضرب سکه هایی از مس و برنج به جای طلا و نقره
- ۱۶- سلطان محمد اول بعد از سرکوب کدام قیام، توانست به فتوح نهایی بپردازد و با تسلط بر کدام ایالت (امیرنشین)، نظارت عثمانی ها بر آناتولی غربی را محقق کند؟
 (۱) جنید بیگ - تکه
 (۲) شیخ بدرالدین - منتشا
 (۳) شیخ بدرالدین - انطالیه
 (۴) دوزمه مصطفی - آیدین

- ۱۷- بعد از شکست آنکارا، در عهد کدام سلطان، مجدداً سیاست توسعه‌طلبی و گسترش فتوح در دستور کار عثمانی‌ها قرار گرفت؟
- (۱) محمد دوم (۲) مراد دوم (۳) محمد چلبی (۴) سلیمان چلبی
- ۱۸- کدام عامل در تداوم و بقای حکومت عبدالوادیان در مغرب میانه نقش بسزایی داشت؟
- (۱) قدرت نظامی و حمایت‌های قبایل عرب و بربر ساکن در قلمرو آن‌ها
(۲) ضعف و ناتوانی مرینیان و حفصیان در حمله به قلمرو آن‌ها
(۳) موقعیت استراتژیک و ویژه شهر تلمسان، پایتخت آن‌ها
(۴) حمایت و کمک‌های دولت عثمانی از حاکمان بنو عبدالواد
- ۱۹- کدام مورد، از زمینه‌های حمله صلیبی‌ها به تونس در زمان حکومت بنو حفص نیست؟
- (۱) انتقام شکست صلیبی‌ها در نبرد منصوره
(۲) اسارت لوئی نهم توسط بنو حفص و حمله صلیبی‌ها برای رهایی او از اسارت
(۳) تظلم‌خواهی مردم سیسیل از امیر حفصی در مقابل بدرفتاری‌های فردریک برادر لوئی نهم
(۴) حملات مکرر ممالیک به شهرهای شام و شکست‌های صلیبی‌های اشغالگر در فلسطین از آن‌ها
- ۲۰- کدام مورد، از عوامل تأثیرگذار در طولانی‌شدن روند فتوحات در قرن اول هجری در سرزمین مغرب نیست؟
- (۱) شرایط اقلیمی و جغرافیایی مغرب و وسعت سرزمینی و بُعد مسافت آن
(۲) بحران‌های سیاسی - اجتماعی در شرق خلافت اسلامی و در داخل دولت اسلامی
(۳) توطئه‌ها و فعالیت‌های خصمانه دولت‌های اسپانیا برای ممانعت از سلطه مسلمانان بر مغرب
(۴) عدم تمایل و علاقه بربرها به اطاعت از یک دولت مرکزی و عدم وجود تشکیلات سیاسی و نظامی متمرکز در مغرب
- ۲۱- کدام مورد، از مهم‌ترین بحران‌های اجتماعی و تهدیدی جدی علیه حکومت فاطمیان در مغرب بود؟
- (۱) شورش عمر بن حفصون (۲) شورش‌های عرب‌های بنی هلال
(۳) شورش هواداران ادریسیان در فاس (۴) شورش خوارج اباضیه به رهبری مخلد بن کیداد
- ۲۲- کدام دودمان اسلامی از شمال آفریقا، موفق به تصرف منطقه سیسیل در ایتالیا شد؟
- (۱) اغلبیان (۲) طولونیان (۳) فاطمیان (۴) بنورستم
- ۲۳- برجسته‌ترین نتیجه نبرد مشهور تور و پواتیه (بلاط الشهداء) کدام است؟
- (۱) عقب‌نشینی شارل مارتل و نیروهایش بعد از جنگ و باقی‌گذاشتن برخی از پایگاه‌ها در دست مسلمانان
(۲) توقف تلاش‌های مسلمانان برای پیشروی در اراضی شمال، با ذهنیت عدم پیروزی در این مناطق
(۳) افزایش تلاش‌های مسلمانان برای حملات بعدی به سرزمین گل
(۴) تلاش خلافت اموی در مشرق برای جبران شکست مسلمانان
- ۲۴- رویکرد سیاسی پیامبر اسلام نسبت به یهودیان در سه سال نخست دوره مدنی بیش از همه متأثر از کدام عامل بود؟
- (۱) تلاش برای برتری‌بخشی مسیحیان بر یهودیان
(۲) برتری نظامی مسلمانان و امکان حذف مخالفان
(۳) ضرورت مقابله فوری با تهدیدهای اعتقادی یهودیان
(۴) پایبندی به اهداف بنیادین اسلام در حفظ صلح، همزیستی و نظم اجتماعی
- ۲۵- «بناء» در خلافت عباسیان، به کدام گروه اشاره داشت؟
- (۱) فرماندهان ترک در سامرا (۲) فرزندان خلفا و اعضای خاندان عباسی
(۳) فرزندان صحابه و تابعان در بغداد (۴) فرزندان و نسل‌های بعدی سیاه‌جامگان

- ۲۶- تولد عثمان بیک، مؤسس سلسله آق‌قویونلو، حاصل ازدواج و وصلت ترکمانان با حکمرانان کدام منطقه بود؟
 (۱) دیاربکر (۲) طرابوزان (۳) ارمنستان (۴) آذربایجان
- ۲۷- کدام رویداد، به‌عنوان نقطه عطف و دلیل عمده گرویدن بخشی از خوانین و سران الوس جغتای به دین اسلام، تقریباً یک قرن پس از حمله مغول، شناخته می‌شود؟
 (۱) نفوذ مبلغان فرقه نقشبندی به دربار جغتاییان در سمرقند و بخارا
 (۲) شکست نظامی در برابر اردوی زرین و اجبار به پذیرش اسلام برای عقد پیمان صلح
 (۳) تسلط کامل بر هندوستان و تأثیرپذیری از سنت‌های مذهبی اسلامی در دربار دهلی
 (۴) تغییر پایتخت و محل سکونت اصلی خان‌ها از سرزمین‌های شرقی (مانند سمیرچه) به منطقه ماوراءالنهر و سکونت در میان جوامع مسلمان متراکم
- ۲۸- مهم‌ترین ویژگی سیاست عمر بن عبدالعزیز در زمینه مالیات‌ستانی از موالی چه بود؟
 (۱) رفع تبعیض میان مسلمانان عرب و نومسلمانان (۲) معاف کردن اهل ذمه از پرداخت جزیه
 (۳) انتقال دیوان به دمشق (۴) افزایش خراج
- ۲۹- کدام تغییر در عنوان حاکمان سلسله منغیت در بخارا، نشان‌دهنده گذار از سنت دیرینه مشروعیت ترکی - مغولی به سوی مشروعیت اسلامی بود و ریشه در عنوان خلیفه داشت؟
 (۱) تغییر عنوان از «خان» به «سلطان» - به‌دلیل پیوند دادن خود با تبار بابر و تیمور
 (۲) تغییر عنوان از «امیر» به «ولیعهد» - به‌دلیل پذیرش حاکمیت روس‌ها بر ماوراءالنهر
 (۳) تغییر عنوان از «خان» به «امیر» - به‌دلیل اهمیت اسلامی آن به‌معنای «امیرالمؤمنین»
 (۴) تغییر عنوان از «بایقرا» به «بیگ» - به‌دلیل تأکید بر هویت قبیله‌ای و نظامی غیرچنگیزی
- ۳۰- ساختار اداری که سن پترزبورگ برای سرزمین‌های آسیای مرکزی (جنوب) پس از سال ۱۸۶۵ م. / ۱۲۸۱ هـ. تدبیر کرد، بر کدام تقسیم‌بندی اصلی استوار بود؟
 (۱) تأسیس فرمانداری کل ترکستان (به مرکزیت تاشکند) شامل پنج ایالت و دو منطقه تحت‌الحمايه (بخارا و خیوه)
 (۲) تقسیم به پنج ایالت (أبلاست) تحت فرماندهی کل ترکستان و سه منطقه جداگانه در دشت‌ها (قزاقستان)
 (۳) تبدیل کل ماوراءالنهر به یک منطقه تحت‌الحمايه واحد و واگذاری اداره دشت‌ها به وزارت کشور
 (۴) ادغام کامل تمام مناطق فتح‌شده در امپراتوری، تحت عنوان شش استان (أبلاست) یکپارچه

تاریخ ایران از آغاز ورود اسلام تا ابتدای قاجار:

- ۳۱- نبرد فتح‌الفتوح در کدام محل رخ داد و چه پیامدی برای ساسانیان به‌دنبال داشت؟
 (۱) قادسیه - فروپاشی ارتش ساسانیان (۲) حلوان - فروپاشی حکومت ساسانیان
 (۳) نهاوند - نبود ایستادگی یکپارچه ارتش ساسانی (۴) جلولا - گریز ارتش ساسانی در برابر مسلمانان
- ۳۲- خلیفه دوم، چه راهبردی برای اداره بهتر سرزمین‌های گسترده خلافت در پیش گرفت؟
 (۱) گسترش زبان عربی در همه سرزمین‌های عربی
 (۲) گردآوری قرآن و فرستادن مبلغان برای تفسیر پیام قرآن
 (۳) فرستادن قاریان قرآن به دیگر سرزمین‌ها برای گسترش اسلام
 (۴) تقسیم سرزمین‌های خلافت به هفت بخش و تشکیل سپاهیان ویژه برای هر بخش

- ۳۳- مهم‌ترین برنامه معاویه پس از حاکمیت، در برابر امام علی (ع) چه بود؟
 (۱) جدایی مصر، تحریک شورش در بصره و مکه و غارت سرزمین‌های وابسته به امام
 (۲) همراه‌سازی مردم مدینه با خود، جدایی دین از سیاست و کشتن مالک اشتر
 (۳) تحریک خوارج به جنگ، جنگ نهروان و رسمیت دادن به حاکمیت خود
 (۴) فشار بر مردم کوفه، شهادت امام علی (ع) و اختلاف بین یاران امام
- ۳۴- بابک خرم‌دین در دوره کدام خلیفه عباسی و با چه اهدافی در ایران، جنبش به راه انداخت؟
 (۱) مأمون - استقلال ایالت جبال، حاکمیت بر ایران و مخالفت با ولایتعهدی معتصم
 (۲) معتصم - دشمنی با اعراب، بازگشت سلطنت پیشین ایرانی و تجدید دین ایرانی
 (۳) متوکل - غارت و کشتار مخالفان، نابودی اسلام و ترویج اعتقادات شعوبی‌گری
 (۴) منصور - خون‌خواهی از ابومسلم، بازگشت ساسانیان به حکومت و مخالفت با تبعیض‌نژادی
- ۳۵- براساس گزارش منابع، به ترتیب خاستگاه طبقاتی و جغرافیایی سامانیان کدام است؟
 (۱) دهگانان - فرارود (۲) بازرگانان - خوارزم
 (۳) نظامیان - جنوب شرق خراسان (۴) سپهسالاران ساسانی - خراسان
- ۳۶- مجمع عقدانیه، متعلق به کدام نهضت بود و نظارت بر کدام امور را برعهده داشت؟
 (۱) نزاریان - فداییان (۲) فاطمیان - نظام دیوانی و قضایی
 (۳) قرامطه - حسن اداره جامعه قرمطی (۴) خرم‌دینان - مالی و دخل و خرج نهضت
- ۳۷- اخوان الصفا در کدام قرن هجری فعال بودند و کدام شخصیت، مخالف سرسخت آن‌ها بود؟
 (۱) چهارم - یحیی بن عدی (۲) پنجم - زیادبن رفاعه
 (۳) پنجم - ابوحیان توحیدی (۴) چهارم - سلیمان منطقی سجستانی
- ۳۸- پس از امام، به ترتیب بالاترین و پایین‌ترین درجه در ساختار رهبری جنبش اسماعیلیه کدام است؟
 (۱) حجت - داعی محصور (۲) حجت - مستجیب
 (۳) داعی الدعاة - مکالب (۴) داعی مأذون - مکاسر
- ۳۹- کدام مورد درباره حسن بن زید، بنیان‌گذار علویان طبرستان نادرست است؟
 (۱) از یعقوب لیث صفاری شکست خورد و از آمل متواری گردید.
 (۲) مردی دو شخصیتی سخت‌گیر و جنگجو، دانشمند و نوازشگر بود.
 (۳) در مدت هفده سال حکومت، نقش مهمی در شیعه‌شدن منطقه داشت.
 (۴) از نوادگان امام حسین (ع) بود و علیه خلیفه و نماینده او در طبرستان قیام کرد.
- ۴۰- منظور از ولایت ناصران در تاریخ میانه ایران چیست؟
 (۱) حکمرانی فرزندان زید بن علی (ع) در ناصریه عراق
 (۲) حکمرانی فرزندان ناصر اطروش در گیلان و دیلمان
 (۳) حکمرانی نوادگان امام حسن (ع) در نواحی گیلان و دیلمان
 (۴) حکمرانی نوادگان محمد بن حنفیه معروف به داعی صغیر در سده چهارم هجری در جنوب عراق
- ۴۱- عبارت «السلطان ظل الله فی الارض»، در طغرای کدام سلطان حک شد؟
 (۱) تکش خوارزمشاه (۲) محمد خوارزمشاه
 (۳) محمود غزنوی (۴) مسعود غزنوی

۴۲- دیوان سالاری ایرانی، از چه راهی توانست ساختار ایلی و نظامی مغول را در قالب حکومت سرزمینی در ایران بازتعریف کند؟

- ۱) نفوذ تدریجی و سازماندهی مجدد دیوان مرکزی
- ۲) حذف زبان مغولی از مکاتبات رسمی و ترویج زبان فارسی
- ۳) تأسیس نهادهای نظامی جدید و نظام اقطاع
- ۴) ائتلاف با علمای مذهبی و گسترش مدارس

۴۳- کتاب جامع التواریخ اثر رشیدالدین فضل الله، نمادی از کدام رویکرد یا نگرش تاریخی به آن دوران است؟

- ۱) سیاسی در راستای توجیه مشروعیت حکومت ایلخانان
- ۲) قومی گرایانه برای حفظ و تبیین میراث مغولان
- ۳) کل نگر در روایت تاریخ تمدن ها و اقوام
- ۴) دینی با هدف ترویج و تبلیغ اسلام

۴۴- بحران جانشینی پس از درگذشت ابوسعید بهادر، بیشتر ناشی از کدام ویژگی بنیادین حکومت ایلخانی بود؟

- ۱) نفوذ مهارناپذیر وزیران ایرانی در سیاست گذاری های کلان
- ۲) نبود پیوند مذهبی قوی میان ایلخانان و اکثریت جامعه ایرانی
- ۳) ضعف نظامی ایلخانان در برابر قدرت های همسایه مانند ممالیک
- ۴) تکیه بیش از حد قدرت بر شخص ایلخان و فقدان نظام مشخص جانشینی

۴۵- تأسیس ربع رشیدی توسط رشیدالدین فضل الله، بیانگر کدام نوع نگرش به علم و حکومت در دوره ایلخانی است؟

- ۱) علم به مثابه ابزار قدرتمند مشروعیت بخشی و تثبیت سیاسی
- ۲) علم به عنوان یک ارزش دینی و باطنی در چارچوب تصوف
- ۳) علم به عنوان ابزاری برای تقویت توان نظامی و فتوح
- ۴) علم در خدمت توسعه اقتصادی و تجارت منطقه ای

۴۶- تداوم سنت های فرهنگی و دیوانی ایلخانان در حکومت آل جلائر، نشان دهنده کدام ویژگی تاریخ ایران پس از مغول است؟

- ۱) بازگشت به نظام ملوک الطوائفی و پراکندگی قدرت مانند دوره سلجوقی
- ۲) پیوستگی و انعطاف پذیری نظم دیوانی ایرانی در دل دولت های ترک تبار
- ۳) گسست کامل و بنیادین میان حکومت ایلخانان و جانشینان محلی
- ۴) استمرار ساختار ایلی در قالب و پوشش دیوانی

۴۷- رونق فرهنگی - هنری هرات، کدام جنبه از سیاست فرهنگی تیموریان را بازتاب می دهد؟

- ۱) کوشش برای ترویج عناصر ترکی در فرهنگ و هنر
- ۲) تلاش برای احیای سبک های معماری دوره عباسی
- ۳) تقلید از نظام های آموزشی رایج در امپراتوری عثمانی
- ۴) پیوند و هم افزایی میان دین، هنر و قدرت در چارچوب مشروعیت دینی

۴۸- به کدام دلیل، تیموریان را می توان حلقه پیوند مهمی میان تمدن ایرانی و جهان هند اسلامی (هند گورکانی) دانست؟

- ۱) برخی از شاهزادگان تیموری بعدها به هند رفتند و پایه گذار دولت مقتدر گورکانی هند شدند.
- ۲) فتوحات تیمور در منطقه دکن هند به ترویج تمدن ایرانی در آنجا انجامید.
- ۳) زبان فارسی در هند، به واسطه سیاست های آن ها از بین رفت.
- ۴) نظام دیوانی ایرانی را برای نخستین بار به هند بردند.

- ۴۹- کدام مورد درباره سیاست «تبدیل املاک ممالک به خاصه»، در دوره صفوی، نادرست است؟
 (۱) طراح اصلی آن، شاه عباس اول بود.
 (۲) از اجرای آن، ولایات مرزی مستثنی بودند.
 (۳) نتیجه آن، زیان دیدن سلامت اقتصادی مملکت بود.
 (۴) هدف اصلی اجرای آن، پرداخت مواجب سپاهیان بود.
- ۵۰- نبردهای کرنال و ترجان، به ترتیب بین کدام دولت‌ها رخ داد؟
 (۱) افشاریه و عثمانی - عثمانی و تیموری
 (۲) زندیه و قاجاریه - قراقویونلو و آق‌قویونلو
 (۳) افشاریه و هند تیموری - عثمانی و آق‌قویونلو
 (۴) صفویه و افغانان - تیموریان و آق‌قویونلو
- ۵۱- عهدنامه آماسیه، بین کدام فرمانروایان منعقد شد و پیامد آن چه بود؟
 (۱) تهماسب صفوی و سلیمان عثمانی - بخش‌هایی از ارمنستان، کارتیل، کاخ و اردهان به عثمانی
 (۲) تهماسب صفوی و سلیمان عثمانی - بخش‌هایی از آذربایجان، کردستان، گرجستان و بین‌النهرین به عثمانی‌ها
 (۳) شاه صفی صفوی و سلیم دوم عثمانی - واگذاری بخش‌هایی از دیاربکر، ارزنجان، ارزروم و بغداد به عثمانی
 (۴) عباس اول صفوی و سلیمان دوم عثمانی - بازگرداندن شاهزاده بایزید به عثمانی در قبال تخریب استحکامات قارص و احترام به معاهده صلح ذهاب
- ۵۲- شاه عباس دوم، در قبال فرانسوی‌ها چه سیاستی اتخاذ کرد؟
 (۱) برای استفاده از قدرت آن‌ها در برابر انگلیس و هلند، اجازه رفت‌وآمد آزادانه تجار و معافیت مالیاتی صادر کرد.
 (۲) به سبب انعقاد قرارداد همکاری با اسپانیایی‌ها، چندان توجهی به سفیران فرانسوی نکرد.
 (۳) برای تضعیف موقعیت پرتغالی‌ها، با آن‌ها قرارداد همکاری نظامی و تجاری امضا کرد.
 (۴) به سبب اتحاد فرانسوی‌ها با پرتغالی‌ها، سیاست سخت‌گیرانه در قبال آن‌ها اتخاذ کرد.
- ۵۳- سفارت آرتمی ولینسکی سفیر روس به دربار کدام فرمانروای ایران بود و چه هدفی را دنبال می‌کرد؟
 (۱) کریم‌خان زند - پیگیری تسریع روند امور تجاری و دیدار با حکمرانان عثمانی و ایروان
 (۲) شاه سلطان حسین صفوی - انعقاد قرارداد گمرکی و ارزیابی نحوه نفوذ در قفقاز جنوبی
 (۳) محمود افغان - دیدار با حکمرانان مسیحی ارمنی و گرجی قفقاز از جمله گرگین‌خان
 (۴) نادرشاه افشار - انعقاد قرارداد گمرکی و پیشنهاد حمل مال‌التجاره‌ها به استراسبورگ به جای استانبول
- ۵۴- مهم‌ترین منبع روابط ایران صفوی و روسیه، کدام اثر تاریخی است و نویسنده آن کیست؟
 (۱) عالم‌آرای عباسی - اسکندربیک منشی ترکمان
 (۲) فتوحات شاهی - صدرالدین ابراهیم امینی هروی
 (۳) تاریخ شاه عباس ثانی - محمدطاهر وحید
 (۴) تاریخ خانی - علی بن شمس‌الدین لاهیجی
- ۵۵- جنگ ایرانیان و ازبکان در جام، در زمان کدام پادشاه صفوی رخ داد و نتیجه آن چه شد؟
 (۱) تهماسب اول - پیروزی ایران
 (۲) شاه عباس اول - عقب‌نشینی سپاه ایران
 (۳) شاه عباس دوم - تصرف قندهار به دست ایرانیان
 (۴) شاه اسماعیل - پیروزی ازبکان
- ۵۶- به کدام دلیل، شاه عباس برای سه روز یوسف ترکش دوز را به جای خود بر تخت سلطنت نشاندد؟
 (۱) با شاه عباس روابط بسیار دوستانه داشت و شاه برای تفنن این کار را انجام داد.
 (۲) نقطوی مذهب بود و بنابر روایات و پیشگویی‌ها قرار بود بر تخت سلطنت بنشیند.
 (۳) ستاره دنباله‌داری که از نظر منجمان نشانه تغییر یا مرگ پادشاه است، پدیدار شده بود.
 (۴) شاه عباس برای خنثی‌سازی عملیات گروه ترور عثمانی، از او به عنوان بدل خود استفاده کرد.
- ۵۷- جنگ گلون‌آباد میان چه کسانی رخ داد و نتیجه آن چه بود؟
 (۱) نادر شاه افشار و محمود افغان - پیروزی نادر
 (۲) شاه سلطان حسین صفوی و محمود افغان - شکست صفویان
 (۳) تهماسب قلی خان و اشرف افغان - شکست صفویان
 (۴) ملک محمود سیستانی و فتحعلی‌خان قاجار - شکست فتحعلی‌خان

۵۸- به کدام دلیل، در دوره صفوی، منصب کلانتری جلفای اصفهان به خواجه نظر داده شد؟

(۱) اصالتاً ارمنی بود اما تغییر دین داده و اسلام آورده بود.

(۲) نسبت به سایر رقبا رشوه بیشتری به دربار پیشکش کرده بود.

(۳) آشنایی با زبان‌های ارمنی و اروپایی موجب کسب اعتبار او شده بود.

(۴) در امر تجارت ابریشم پیشرفت زیادی کرده و اعتباری نزد شاه به دست آورده بود.

۵۹- نادرشاه برای ایجاد نیروی دریایی در جنوب، ساخت کشتی را به کجا سفارش داد؟

(۱) کشتی‌سازان بندر سورات

(۲) جان التون دریاسالار خود

(۳) کمپانی هند شرقی هلند

(۴) دولت روسیه تزاری

۶۰- کتاب «هنر ایرانی»، اثر آرتور پوپ، از کدام رهیافت دفاع می‌کند؟

(۱) ریشه‌های یونانی و رومی هنر ایرانی

(۲) فقدان اصالت و ایده عاریتی بودن هنر ایرانی

(۳) ایده گسست در عناصر و مؤلفه‌های هنر ایرانی دوران باستان و اسلامی

(۴) نظریه استمرار در عناصر و مؤلفه‌های هنر ایرانی از دوران باستان تا دوران جدید

تاریخ ایران از آغاز تا هخامنشی:

۶۱- کتیبه آنوبنینی / آنوبنینی، شاه لولوبوم / لولوبی، در سرپل ذهاب کنونی، به کدام زبان نوشته شده است؟

(۱) اکدی

(۲) کاسی

(۳) کاسپی

(۴) سومری

۶۲- بر پایه منابع موجود، در نیمه آخر هزاره ۳ ق.م، مرکز مهم سیاسی ایلام / عیلام کجا بود؟

(۱) آن

(۲) انشان

(۳) سیمش

(۴) گوتیوم

۶۳- به عقیده ایگور دیاکونف، کدام منبع درباره تاریخ ماد، در فاصله میان سال‌های ۶۱۶ تا ۶۱۰ ق.م، واجد اهمیت

خاص است؟

(۱) منشور بابلی کوروش

(۲) رویدادنامه نبونائید

(۳) عهد عتیق

(۴) تاریخ گد

۶۴- پادشاهی مانای به چندین «سرزمین» جداگانه تقسیم می‌شد. در زبان اکدی این تقسیمات چه نام داشت؟

(۱) سوبی

(۲) شکنو

(۳) نگیو

(۴) بل الی

۶۵- در ایلام / عیلام، کیتن کدام خدا، فره ایزدی خاص فرمانروایان بود؟

(۱) هومبن

(۲) هوترن

(۳) نهونت

(۴) اینشوشینک

۶۶- آشوریان در اوایل هزاره نخست قبل از میلاد، کدام سرزمین را نائیری می‌خواندند؟

(۱) مانای

(۲) آشور

(۳) ایلام

(۴) اورارتو

۶۷- به عقیده ریچارد فرای، در آغاز هزاره نخست قبل از میلاد، در فلات ایران، «زبان بین‌المللی» چه بود؟

(۱) ایلامی

(۲) ایرانی

(۳) آشوری

(۴) اورارتویی

۶۸- معنی «هل منیک»، در دوران نایب‌السلطنه‌های بزرگ ایلامی / عیلامی چه بود؟

(۱) کاهن

(۲) وزیر

(۳) فرماندار

(۴) ولیعهد

۶۹- در زبان ایلامی / عیلامی، واژه «هولی» به چه معنی بوده است؟

(۱) دروازه بزرگ

(۲) حریم مقدس

(۳) پلکان

(۴) کاخ

- ۷۰- در فرهنگ ایلامی / عیلامی و آشوری، لَمَسَو به کدام مورد اشاره داشت؟
 (۱) از خدایان سومری که در ایلام / عیلام و آشور رواج یافت.
 (۲) خدایان زیرزمینی سومر و اکد
 (۳) روح محافظ معابد
 (۴) ارواح شریر
- ۷۱- صفات دو پسر ثریته، اورواخشیه و گرشاسب، به ترتیب کدام است؟
 (۱) زرین تاج - گیسور
 (۲) قانون گذار - گیسور
 (۳) زرین تاج - زرین پاشنه
 (۴) قانون گذار - زرین پاشنه
- ۷۲- کهن ترین خاستگاه ایرانیان شرق فلات در وندیداد کدام سرزمین بود؟
 (۱) خونیرث (۲) ایران ویج (۳) ور جمکرد (۴) دایتی نیک
- ۷۳- به نظر کدام پژوهشگر، تاریخ «۲۵۸ سال پیش از اسکندر» به عنوان زمان ظهور زردشت را روحانیون زردشتی، از منابع بابلی گرفته اند؟
 (۱) شاپور شهبازی
 (۲) ریچارد فرای
 (۳) یوزف مارکوارت
 (۴) آرتور کریستن سن
- ۷۴- از نظر ریچارد فرای، مکان کهن پرسوئه / پارسوا کجا بوده است؟
 (۱) اطراف ماهیدشت
 (۲) میان کرمانشاه و همدان
 (۳) شمال کرمانشاه کنونی
 (۴) کرانه های جنوبی دریاچه ارومیه
- ۷۵- سارگن بزرگ اکدی برای نشان دادن گستره قلمرو خویش، خود را شاه کیش، فاتح ایلام / عیلام و می خواند.
 (۱) سیمش (۲) گوتیوم (۳) هوهنور (۴) ورهشی
- ۷۶- در هزاره ۲ ق. م، کدام قوم، پرورش اسب و استفاده از ارابه سبک را در بابل رواج داد؟
 (۱) کاسی (۲) گوتی (۳) لولوبی (۴) کاسپی
- ۷۷- به عقیده ایگور دیاکونف، کدام مورد از فرهنگ ایلامی / عیلامی، هرگز تأثیری بر فرهنگ ایران باستان نداشته است؟
 (۱) زبان ایلامی (۲) نظام اداری (۳) خط میخی (۴) مجسمه سازی
- ۷۸- به نظر ایگور دیاکونف، خشتریتۀ مادی، کدام دژ را پایگاه شورش خود بر ضد آشور قرار داد؟
 (۱) الیبی (۲) ایزرتو (۳) دور - شروکین (۴) کار - کاشی
- ۷۹- کاسی ها خدای خورشید را چه می نامیدند؟
 (۱) کاشو / کاشی (۲) شوریاش / ساخ
 (۳) شوکامون / شومو (۴) شیمالی / شیبارو
- ۸۰- ایالت ایلامی / عیلامی آپیر، در حدود کدام شهر کنونی قرار داشته است؟
 (۱) ایزده (۲) بهبهان (۳) دزفول (۴) مسجد سلیمان
- ۸۱- کدام قوم با تصرف بخشی از سرزمین بابل، سلسله سوم بابل را تأسیس کرد؟
 (۱) لولوبی (۲) گوتی (۳) کاسی (۴) ایلامی
- ۸۲- کدام خدای ایلامی / عیلامی، به عنوان قاضی آزمون های سخت شناخته می شد؟
 (۱) شزی (۲) نهونت (۳) شیموت (۴) هومبن
- ۸۳- سکاها در زمان کدام شاه آشوری، سواران کیمری را به جنوب همدان راندند؟
 (۱) سارگن (۲) پارتاتوا
 (۳) اسارحدون / اسارهادن (۴) آشوربانیپال / آشوربانی اپلی

- ۸۴- به عقیده ایگور دیاکونف، کرانه غربی دریاچه ارومیه در سده ۹ ق.م. به کدام نام خوانده می‌شد؟
 (۱) زاموا (۲) پارسوا (۳) الیپی (۴) گیلزان
- ۸۵- بر طبق تورات، کدور لاعمر، شاه ایلام/عیلام، قلمرو خود را تا کجا بسط داد؟
 (۱) فلسطین (۲) آناتولی (۳) شام (۴) مصر
- ۸۶- به نظر ایگور دیاکونف، رومن گیرشمن درباره تاریخ ماد از کدام محقق پیروی کرده است؟
 (۱) علی‌یف (۲) کمرون (۳) اومستد (۴) استرووه
- ۸۷- در نیمه اول سده ۷ ق.م، آشوریان قلمرو کدام قوم را «کشور ایشکوزای» می‌نامیدند؟
 (۱) کادوسی (۲) اورارتویی (۳) کوتی/گوتی (۴) اسکیت/سکایی
- ۸۸- هورپتیل که پس از پایان دوره دوم فترت، در ۱۳۵۰ ق.م، حکومتی در ایلام/عیلام تشکیل داد، از چه قومی بود؟
 (۱) کاسی (۲) هوری (۳) مانای (۴) میتانی
- ۸۹- رسم قرار دادن جنازه در پیش پرندگان، به جز زردشتیان، در فلات ایران در میان کدام قوم رایج بود؟
 (۱) کاسی (۲) گوتی (۳) کاسپی (۴) لولوبی
- ۹۰- به عقیده عبدالحسین زرین‌کوب، روایت کدام شخصیت باستانی، سابقه نقش وزیر را به تشکیلات دوره کیانی می‌رساند؟
 (۱) اوشنر (۲) ثریونه (۳) جاماسپ (۴) یوشت فریان

تاریخ تحولات فکری و فرهنگی در جهان اسلام تاکنون - روش تحقیق و منبع‌شناسی تاریخ ایران:

- ۹۱- در مناظرات مسلمانان با مجوسی‌ان در دوره عباسی، بیشتر کدام مسائل مورد بحث قرار می‌گرفت؟
 (۱) معاد و آخرت‌شناسی (۲) خیر و شر و جبر و اختیار
 (۳) وحدانیت یا ثنویت خداوند (۴) حقانیت اسلام در برابر دیگر ادیان
- ۹۲- ابن شهاب زهری، دانش حدیث را بیشتر در خدمت کدام خلیفه اموی قرار داد؟
 (۱) مروان بن محمد (۲) سلیمان بن عبدالملک
 (۳) معاویه بن ابوسفیان (۴) هشام بن عبدالملک
- ۹۳- کدام مورد درباره نقش امیر علیشیر نوایی در تاریخ زبان و ادبیات ترکی دقیق‌تر است؟
 (۱) زبان و ادبیات ترکی جغتایی را با استفاده از قالب‌های سنتی فارسی به شکوفایی رساند.
 (۲) زبان ترکی او در حد گویش محلی باقی ماند درحالی‌که شکل اصلی کار او فارسی بود.
 (۳) زبان و خط ترکی را جایگزین فارسی کرد و استفاده از عناصر عامه ترکی را در شعر اصالت بخشید.
 (۴) زبان بخش غالب اشعار او ترکی بود و ادبیات آسیای مرکزی را برای اولین بار در جهان اسلام معرفی کرد.
- ۹۴- کدام مورد درباره سرنوشت مذهبی قرقیزها پس از برخورد و هم‌زیستی با خوانین مسلمان و مردم ماوراءالنهر در قرن ۱۶ میلادی درست است؟
 (۱) از سوی دربار ایلخانی برای حفظ اتحاد سیاسی مأمور به پذیرش اسلام شدند.
 (۲) اسلام را به‌واسطه سازماندهی سیاسی خوانین جغتایی پذیرا شدند.
 (۳) با الهام از تبلیغات دینی دراویش ماوراءالنهر و روش‌های مؤثر خوانین جغتایی، مسلمان شدند.
 (۴) به دلیل بازگشت به موطن قدیمی خود در سیبری، به مذهب بودایی گرویدند.
- ۹۵- نخستین گروه از ترکان کوچ‌رو که به‌صورت رسمی و گسترده دین اسلام (مذهب حنفی) را پذیرفتند و حکومتشان در قلمرو سامانیان از رود سیحون تا کاشغر گسترش یافت، چه نام داشتند و کدام نهاد اسلامی را از سامانیان به ارث بردند؟
 (۱) خوارزمشاهیان - نهاد وزارت موروثی (۲) غزنویان - نظام اقطاع دیوانی
 (۳) سلجوقیان - دیوان استیفا و نظامیه (۴) قراخانیان - نهاد مدرسه و فقه حنفی

- ۹۶- چه کسی، کلاه قرمز رنگ دوازده ترک قزلباشان به نشانه تشیع اثنی عشری را ابداع کرد؟
 (۱) شیخ جنید (۲) شیخ حیدر
 (۳) شاه اسماعیل (۴) سلطان ابراهیم ملقب به شیخ شاه
- ۹۷- کتاب لمعه شهید اول، در پاسخ به درخواست کدام فرمانروای شیعه نوشته شده است؟
 (۱) سید قوام الدین مرعشی (۲) نظام الدین یحیی کرابی
 (۳) خواجه علی مؤید (۴) ابوسعید ایلخانی
- ۹۸- کدام امام اسماعیلیه نزاری در الموت، اعلام قیامت کرد و دعوت خود را دعوت قیامت نامید؟
 (۱) حسن دوم (۲) حسن سوم (۳) حسن صباح (۴) کیا بزرگ امید
- ۹۹- کدام امیر، به حکومت آل بویه ری پایان داد؟
 (۱) ناصر اطروش (۲) طغرل سلجوقی
 (۳) محمود غزنوی (۴) اسماعیل دوم سامانی
- ۱۰۰- دوره اوج اقتدار آل بویه در زمان کدام فرمانروای این سلسله بوده است؟
 (۱) معزالدوله (۲) عضدالدوله (۳) رکنالدوله (۴) عمادالدوله
- ۱۰۱- کدام امام، حکومت سلطان عادل کافر را به سلطان ظالم مسلمان ترجیح داد و منصب نقیب النقبایی مغولان را پذیرفت؟
 (۱) علامه حلی (۲) سید مرتضی (۳) ابن فهد حلی (۴) سید بن طاووس
- ۱۰۲- به دستور کدام سلطان، نخستین بار مراسم عزاداری عاشورا و جشن عید غدیر در بغداد برگزار شد؟
 (۱) معزالدوله (۲) عضدالدوله (۳) رکنالدوله (۴) فخرالدوله
- ۱۰۳- «مستوفی نیکوکار و شیعه مذهب»، توصیف کدام کارگزار دوره سلطنت برکیارق سلجوقی است؟
 (۱) سعدالدین ساوجی (۲) منتجب الدین رازی
 (۳) سید تاج الدین محمد آوجی (۴) مجدالملک اسعد بن محمد قمی
- ۱۰۴- مدرسه سیار سلطانی در دوره کدام ایلخان تأسیس شد و ریاست علمی آن را کدام عالم برعهده داشت؟
 (۱) احمد تگودار - محقق حلی (۲) اولجایتو - علامه حلی
 (۳) غازان خان - علامه حلی (۴) هلاکو - خواجه نصیرالدین طوسی
- ۱۰۵- پاسخ به ادعای فردی از مخالفان شیعه که مدعی بوده «شیعه سابقه و تألیفی ندارد»، انگیزه تألیف کدام کتاب بوده است؟
 (۱) رجال نجاشی (۲) کافی کلینی (۳) تبیان طوسی (۴) فهرست ابن ندیم
- ۱۰۶- کدام مورد درباره واپسین دهه های خلافت عباسی، درست است؟
 (۱) چون عباسیان نتوانستند نیروی نظامی مستقلی برای خود تشکیل دهند، قادر به ایستادگی در برابر مغولان نبودند.
 (۲) فرمانروایان سلجوقی و خوارزمشاهی برخلاف میل خلفا، گسترش تصوف در بغداد را تشویق کردند.
 (۳) دوره تصوف در بغداد گسترش یافت و مورد حمایت خلفا قرار گرفت.
 (۴) در این دوره، خلافت عباسیان شاهد شیعه زدایی از دستگاه خلافت بود.
- ۱۰۷- اصطلاح «موریسکو»، به چه کسانی اطلاق شده است؟
 (۱) مسلمانان جدید اندلس که از ساکنان محلی و بومی بودند.
 (۲) آن دسته از مردم اسپانیا که زمین هایشان به صلح یا پیمان نامه فتح می شد.
 (۳) فرزندان و نوادگان مسالمة که در منابع لاتین به آن ها مرتدین هم گفته شده است.
 (۴) مسلمانان یا مغربیانی که بعد از سقوط اندلس در اسپانیا ماندند و به اجبار غسل تعمید داده شدند.
- ۱۰۸- مرکزیت حکومت بنی مزید کدام شهر بود و این حکومت چه گرایش مذهبی داشت؟
 (۱) دمشق - تسنن (۲) حله - شیعه اثنی عشری
 (۳) حلب - قرامطه (۴) موصل - امامی مذهب

۱۰۹- کدام عبارت در توصیف شیخ طوسی (شیخ الطائفه) از فقه‌های شیعه امامیه، درست است؟

- (۱) از شاگردان ابن بابویه (شیخ صدوق) قمی بود و پس از درگذشت وی، پیشوا و زعیم مذهب جعفری شد.
- (۲) از شاگردان کلینی رازی و سید مرتضی بود و بزرگ‌ترین فقیه امامی قرن پنج هجری به‌شمار می‌آمد.
- (۳) پس از ورود طغرل سلجوقی به بغداد، ناچار به نجف هجرت کرد و حوزه علمیه این شهر را تأسیس نمود.
- (۴) آراء او، بر سید مرتضی علم‌الهدی تأثیر گذاشت و شکوفایی فقه شیعه را باعث شد.

۱۱۰- کدام تعریف در مورد اصطلاح «ماجل» در دوره حکومت اغلبیان در مغرب، درست است؟

- (۱) آبگیر یا حوض روباز و وسیع
- (۲) از واحدهای مشهور اندازه‌گیری
- (۳) نوعی کشتی با کاربری نظامی و جنگی
- (۴) نامی برای محله‌های شهر قیروان

۱۱۱- کدام فقیه مالکی، به عاقل اندلس ملقب بود و در ترویج و تدریس فقه مالکی و کتاب موطأ مالک بن انس در قرطبه

نقش اساسی داشت؟

- (۱) اسد بن فرات
- (۲) عیسی بن دینار
- (۳) یحیی بن یحیی لیثی
- (۴) زیاد بن عبدالرحمان (شبطنون)

۱۱۲- کدام مورد در خصوص مولدون در اندلس، نادرست است؟

- (۱) بسیاری از آن‌ها با وجود القاب عربی و شرقی، القاب پیش از اسلام خود را هم حفظ کرده و در نوشتن آن، شیوه اسپانیای قدیم را به‌کار می‌بردند.
- (۲) اغلب در مقابل دین فاتحان مقاومت کرده و با گذشت زمان، به حفظ دین و عادات موروثی و تاریخ قدیم خود توجه زیاد داشتند.
- (۳) پدیده مهم در زندگی آن‌ها، اصرار بر شخصیت متمایز خویش و عدم انکار قومیت اسپانیایی خود بود.
- (۴) بزرگ‌ترین مرکز تجمع آن‌ها، شهر طلیطله پایتخت قدیم گوت‌ها بود.

۱۱۳- کدام مورد، از بناهای دوره فتوحات در اندلس بوده است؟

- (۱) بندر المریه
- (۲) شهر مرسیه
- (۳) جامع قرطبه
- (۴) مسجد الرايات در جزیره الخضراء

۱۱۴- کدام مورد درباره اصطلاح «محضره یا المَسید»، در مغرب اسلامی درست است؟

- (۱) لغتی رایج برای مکتب‌خانه بود.
- (۲) عنوانی برای دیوان مظالم بود.
- (۳) نام یکی از قصرهای دوره مرابطون بود.
- (۴) مالیاتی بود که از تاجران دریافت می‌شد.

۱۱۵- در کدام مورد، تعلق بت‌های جاهلیت به قبایل درست ذکر شده است؟

- (۱) سَواغ: حمیر
- (۲) منات: کلب
- (۳) نَسَر: خزرج
- (۴) یغوث: مذحج

۱۱۶- کدام گروه از هندیان، از اولین گروه‌هایی بودند که در نواحی غربی هند، به اسلام گرویدند؟

- (۱) پیروان طریقت بهکتی
- (۲) بومیان بودائی مذهب
- (۳) برهمنان بازمانده از قدرت سیاسی
- (۴) طبقات فرودست مشهور به شودرا (نچس)

۱۱۷- کدام رویداد پس از سقوط تیموریان، میراث ایرانی آن‌ها را از ازبکان جدا کرد و به صفویان سپرد؟

- (۱) نبرد مرو
- (۲) پیمان آخال
- (۳) نبرد چالدران
- (۴) نبرد غجدوان

۱۱۸- محور اصلی بیداری فرهنگی در آسیای مرکزی در اواخر دوره تزاری کدام بود؟

- (۱) احیای کامل نهادهای سنتی دینی و آموزشی
- (۲) سیاست‌های همسان‌سازی فرهنگی دولت روسیه
- (۳) گسترش ناسیونالیسم سیاسی و مبارزه برای استقلال
- (۴) اصلاح آموزشی و فرهنگی از طریق مدارس جدید و مطبوعات

- ۱۱۹- انتشار کدام اثر، در ترویج و عمومیت یافتن فلسفه در اندلس نقش مؤثری داشت؟
(۱) احیاء العلوم (۲) رسائل اخوان الصفا (۳) تهافت التهافت (۴) تجرید الاعتقاد
- ۱۲۰- منظور از «نکاریه» در تاریخ مغرب اسلامی کدام گروه هستند؟
(۱) حامیان و پیروان مخلد بن کیداد در شورش علیه فاطمیان
(۲) کسانی که انتساب فاطمیان به اهل بیت پیامبر اکرم (ص) را انکار می کردند.
(۳) گروهی که منکر مرگ ابن تومرت و قائل به زنده بودن و بازگشت او بودند.
(۴) مخالفان امامت و جانشین عبدالوهاب فرزند عبدالرحمان ابن رستم که جنبشی علیه بنو رستم ترتیب دادند.
- ۱۲۱- در پژوهش های تاریخی، روش تطبیقی از آشکال کدام روش شناسی است؟
(۱) تحلیل علی (۲) تبیین ساختاری (۳) روش تفسیری (۴) کارکردگرایی
- ۱۲۲- کدام مورخ، اثری مهم در تاریخ محلی حلب نگاشته است؟
(۱) ابن ندیم (۲) ابن عساکر (۳) ابن عدیم (۴) ابن قلانسی
- ۱۲۳- کدام سفرنامه، نسبت به دیگر سفرنامه ها تقدّم زمانی دارد؟
(۱) سفرنامه ابن حوقل (۲) سفرنامه ابن جبیر (۳) سفرنامه ناصر خسرو (۴) سفرنامه ابن فضلان
- ۱۲۴- مبتکر دو روش معروف فهم تحولات اجتماعی یعنی «درون فهمی» و «نمونه مثالی» چه کسی است؟
(۱) دیلتای (۲) استوارت هیوز (۳) کارل مانهایم (۴) ماکس وبر
- ۱۲۵- در نقد متون به شیوه سنتی، کدام عامل جزو نقد درونی به شمار می آید؟
(۱) هویت سند (۲) تاریخ سند
(۳) محل شکل گیری سند (۴) روحیه انتقادی مورخ
- ۱۲۶- نخستین کتاب های فارسی نوشته شده در هند، به ترتیب تاریخ تألیف کدام است؟
(۱) چچنامه - تاج المآثر (۲) تحفة الکرام - تاریخ معصومی
(۳) فتحنامه سند - فتوح السلاطین (۴) خزائن الفتوح - تاریخ فیروزشاهی
- ۱۲۷- کدام مورد درباره محتوای کتاب المنطق، نوشته محمد بن حبیب، درست است؟
(۱) مربوط به دوره اسلامی و مجموعه ای از رسالات کوچک درباره عصر نبوی است.
(۲) درباره تاریخ مدینه از هجرت پیامبر اکرم (ص) تا روزگار مؤلف است.
(۳) درباره قریش و به طور عمده از دوران جاهلیت است.
(۴) درباره تاریخ مکه است.
- ۱۲۸- صاحب کتاب «عقد الفرید» کیست؟
(۱) ابوالفرج اصفهانی (۲) ابن عبد ربّه (۳) ابن عبدالبرّ (۴) ابن کثیر
- ۱۲۹- کدام مورخ از تاریخ نگاران معاصر موحّدین است؟
(۱) ابن عذاری (۲) ابن ابی زرع (۳) رقیق قیروانی (۴) عبدالواحد مراکشی
- ۱۳۰- در پژوهش رابرت اسکایلر پیرامون سودمندی و ناسودمندی تاریخ، بزرگ ترین عامل تحریف و کژنمایی گذشته، کدام است؟
(۱) غفلت نیک (۲) نظریه پژوهش (۳) کنونی اندیشی (۴) نسیان و فراموشی
- ۱۳۱- کدام مورخ، معتقد بود تاریخ نگاری (نگارش تاریخ) باید کاری دسته جمعی باشد نه انفرادی؟
(۱) ژول میشله (۲) فرناند برودل (۳) چارلز ای. بیرد (۴) آرنولد توین بی
- ۱۳۲- کدام مورخ، برای انتقال بهتر روش های نقد منبع به نسل بعدی مورخان، روش تدریس سمیناری را ابداع کرد؟
(۱) فردریک جکسون ترنر (۲) جورج برتون آدامز (۳) لئوپلد فون رانکه (۴) ژول میشله

- ۱۳۳- کدام مورد درباره «پیشینه تحقیق» در پژوهش‌های تاریخی، درست است؟
 (۱) ناظر به رعایت حق مؤلفان و محققان گذشته است.
 (۲) به معنی توجه به تحقیقات گذشته و تأکید بر تفاوت‌ها و جنبه نوآورانه تحقیق پیش‌رو است.
 (۳) نقد و بررسی منابع تحقیق و رد یا تأیید اولیه گزارش‌های دست اول است.
 (۴) مروری سریع و فهرست‌وار به تحقیقات گذشته درباره موضوع تحقیق پیش‌رو است.
- ۱۳۴- کدام مورد درباره کتاب «اعیان الشیعه»، درست است؟
 (۱) نوشته محسن امین عاملی است و درباره متکلمان شیعه و آثار و تلاش‌های آن‌ها در دفاع از عقاید می‌باشد.
 (۲) نوشته محمد بن سلیمان تنکابنی است و در شرح حال و زندگی دانشمندان و عالمان شیعه می‌باشد.
 (۳) نوشته علامه حلی است و مشتمل بر زندگی ائمه، بزرگان و علمای شیعه می‌باشد.
 (۴) اثر آقابزرگ تهرانی است و درباره زندگی و آثار علما و دانشمندان شیعه می‌باشد.
- ۱۳۵- تفاوت عمده کتاب‌های مسالک و ممالک با آثار حوزه خط و رَحله چیست؟
 (۱) پرداختن به اوصاف شهرها
 (۲) بحث از راه‌های ارتباطی و موقعیت و اهمیت آن‌ها
 (۳) بحث‌های سیاسی و آثار تمدنی و بناهای تاریخی در شهرها
 (۴) اشتغال بر توصیف مشاهدات نویسنده از شهرها و سرزمین‌ها
- ۱۳۶- کدام مورخ بیزانسی، برای نخستین بار در کتاب خود به پیامبر اسلام اشاره دارد؟
 (۱) تیوفانس (۲) فلاویوس (۳) پروکوپیوس (۴) فوستوس بیزانسی
- ۱۳۷- کدام مورد در خصوص «تاریخ مفاهیم»، نادرست است؟
 (۱) در آن، ایده‌ها به‌عنوان هستی‌های زبانی تاریخ‌مند تلقی می‌شوند.
 (۲) برخلاف تاریخ اجتماعی، به کلمات و متون توجه دارد.
 (۳) حوزه‌ای مستقل از تاریخ ایده‌های قدیم است.
 (۴) راینهارت کوزلک، نظریه‌پرداز اصلی آن است.
- ۱۳۸- کدام اندیشمند، جست‌وجو برای نوعی تاریخ «قانون‌محور» را در کانون تحقیق خود درباره تاریخ قرار داد؟
 (۱) هیلاری پاتنام (۲) آرتور دانتو (۳) کارل پوپر (۴) کارل همپل
- ۱۳۹- کدام عبارت در مورد اصول روش‌شناسی تفسیری نادرست است؟
 (۱) در علوم اجتماعی و تاریخ، واقعیت عربان و فاقد هرگونه معنای خاص فرهنگی وجود ندارد.
 (۲) تبیین علّی اعمال و افعال بشر، به فهم معنای آن اعمال کمک می‌کند.
 (۳) مقوم اعمال بشر، معنایی است که فاعلان به آن اعمال می‌بخشند.
 (۴) افعال و عقاید افراد را فقط به کمک تغییر می‌توان شناخت.
- ۱۴۰- رهیافت تفهّمی به تاریخ، از نظر معنایی به کدام مورد نزدیک‌تر است؟
 (۱) درک درونی به جای مشاهده عینی (۲) فهم مناسبات میان رویدادها
 (۳) استفاده از قوه بازنمایی در مشاهده عینی (۴) نگاه غایت‌شناسانه به رویدادها
- ۱۴۱- کدام سفرنامه، متعلق به دوره ناصرالدین شاه است؟
 (۱) شاردن (۲) اولیویه (۳) اورسل (۴) جنکینسون
- ۱۴۲- نخستین تشکیلات بلدیّه تهران، در زمان کدام پادشاه تأسیس شد؟
 (۱) احمد شاه (۲) رضا شاه (۳) ناصرالدین شاه (۴) مظفرالدین شاه

۱۴۳- کدام سفرنامه، درباره وضعیت روستاهای ایران دوره قاجار اطلاعات مفید زیادی دارد؟

- (۱) کمپفر (۲) نیبور (۳) دروویل (۴) ژان اوتر

۱۴۴- کدام مورد درباره وضعیت اقتصاد کشاورزی ایران در اواخر سده سیزدهم هجری، نادرست است؟

- (۱) تولید محصولات معیشتی مانند گندم و جو و میوه‌جات افزایش یافت.
(۲) تولید ابریشم به سبب ورود کرم ابریشم از اروپا به شدت کاهش یافت.
(۳) تولید پنبه و تریاک به جهت نیاز بازارهای پر سود جهانی افزایش یافت.
(۴) تولید برنج، توتون و تنباکو به سبب نیاز بازارهای داخلی و خارجی افزایش یافت.

۱۴۵- مفهوم سیورسات در دوره قاجار به چه معنی بود؟

- (۱) مالیاتی که کشاورزان در اعیاد و جشن‌ها برای تأمین عیدانه دولتی‌ها می‌پرداختند.
(۲) نوعی مقرری که روستائیان و شهریان هنگام سفر شاه و عمال حکومتی می‌پرداختند.
(۳) هدیه‌ای که مردم شهری یا روستایی هنگام دریافت خبرهای خوش به مأموران دولتی می‌دادند.
(۴) نوعی مقرری که اربابان از سهم مالکانه به عمال حکومتی موقع بازدید از املاک آن‌ها می‌پرداختند.

۱۴۶- وظایف کدام دسته از مدیران محلی در روستاهای دوره قاجار با سایر موارد متفاوت است؟

- (۱) سرجوق، سرحرائه (۲) سربنه، سرسالار (۳) دشتبان، گاوبند (۴) پاکار، سربلوک

۱۴۷- کدخدای دوره قاجار، کدام وظایف را برعهده داشته است؟

- (۱) جمع‌آوری سهم مالکانه و عوارض دیگر و مساحی زمین‌ها و تعیین میزان مالیات مقرر روستائیان
(۲) تعیین تعداد سربازان روستا و تحویل آنها به مقامات نظامی، برقراری نظم و امنیت در روستا
(۳) تهیه آذوقه سپاهیان هنگام عبور از روستا، مباشرت و نظارت بر املاک اربابان غایب
(۴) برقراری نظم و امنیت در روستا و جمع‌آوری سهم مالکانه و عوارض دیگر

۱۴۸- پیمان سعدآباد، بین کدام کشورها منعقد شد؟

- (۱) ایران، ترکیه، انگلستان، عراق (۲) ایران، ترکیه، عراق، افغانستان
(۳) ایران، افغانستان، ترکیه، پاکستان، عراق (۴) ایران، افغانستان، عراق، انگلستان، پاکستان

۱۴۹- دوره ناصرالملکی در تاریخ ایران دوره قاجار، به کدام دوره اشاره دارد؟

- (۱) حکمرانی ناصرالدین میرزا ولیعهد در تبریز
(۲) صدراعظمی ناصرالملک از ترور اتابک اعظم تا ترور ناصرالدین شاه
(۳) والیگری ناصرالملک در اصفهان و فارس مقارن با جنبش مشروطه
(۴) نائب‌السلطنگی ناصرالملک از تعطیلی مجلس دوم تا تاج‌گذاری احمد شاه

۱۵۰- کدام مورد درباره توافق‌نامه بین میرزا کوچک خان و نمایندگان روس، نادرست است؟

- (۱) ده هزار سرباز روسی برای حمایت از دولت انقلابی در پادگان‌های مازندران و تهران باقی بمانند.
(۲) از مصادره اموال مردم و الغای مالکیت آن‌ها توسط روس‌ها جلوگیری شود.
(۳) پس از تصرف تهران، حکومت انقلابی گیلان، حکومت را به دست بگیرد.
(۴) جمهوری انقلابی موقت در گیلان تأسیس شود.

۱۵۱- امتیاز تأسیس خط آهن تبریز - جلفا، به کدام یک از بانک‌های زیر واگذار شد؟

- (۱) ملی (۲) سپه (۳) شاهی (۴) استقراضی

۱۵۲- کدام یک از انجمن‌های دوره مشروطه، تحت تأثیر پوزیتیویسم رادیکال سن‌سیمون و اومانيسم لیبرال آگوست کنت قرار داشت؟

- (۱) مرکز غیبی (۲) کمیته انقلابی (۳) مجمع آدمیت (۴) انجمن معارف

- ۱۵۳- سفر اول ناصرالدین شاه به اروپا، به دعوت کدام سیاستمدار صورت گرفت؟
 (۱) فرانسوا ژوزف اول (۲) پرنس بیسمارک (۳) الکساندر دوم (۴) لئوپلد دوم
- ۱۵۴- خاستگاه بیشترین وزیران دادگستری ایران در دوره محمدرضا شاه، از کدام وزارتخانه بود؟
 (۱) عدلیه (۲) خارجه (۳) کشور (۴) دارایی
- ۱۵۵- از دیدگاه محمدرضا شاه، کدام استراتژی سیاست خارجی، ناسیونالیسم حقیقی و مایه ترقی و پیشرفت شناخته می‌شد؟
 (۱) عدم تعهد (۲) بی‌طرفی جهانی (۳) موازنه منفی (۴) موازنه مثبت
- ۱۵۶- تأسیس شبکه تلویزیونی دولتی ایران، با کمک مهندسان کدام کشور عملیاتی شد؟
 (۱) آمریکا (۲) آلمان (۳) فرانسه (۴) سوئد
- ۱۵۷- مهم‌ترین اقدام فرهنگی - سیاسی محمدرضا شاه در سال ۱۳۵۴ شمسی چه بود؟
 (۱) برگزاری جشن پنجاهمین سال سلطنت پهلوی و اعلام مبدأ تقویم شاهنشاهی
 (۲) تأسیس حزب رستاخیز و اعلام وحدت ملی با عضویت در یک حزب
 (۳) برگزاری جشن تاج‌گذاری و اعلام ورود ایران به دوره تمدن جدید
 (۴) مسافرت شاه به حج و تأمین بودجه بازسازی مراقد کربلا و قم
- ۱۵۸- کدام مورد درباره حسن ارسنجانی وزیر برجسته کابینه علی‌امینی، درست است؟
 (۱) اندیشه‌های اصلاح‌گرایانه خود را در مجله‌های دنیا و ایران نو منتشر کرد.
 (۲) تحصیل کرده رشته حقوق بود و اصلاحات ارضی را پیشنهاد داد.
 (۳) از حلقه کانون نخبگان آسیا بود که از نفوذ آمریکا در ایران حمایت می‌کردند.
 (۴) در یک خانواده مملک تحصیل کرده روسیه، به دنیا آمد که زمین‌های زیادی در شهریار، ساوه و قزوین داشت.
- ۱۵۹- حزب ایران نوین از درون کدام مجموعه یا تشکل ظهور یافت؟
 (۱) حزب ملیون (۲) حزب عدالت
 (۳) کانون مترقی (۴) سازمان جهانی صلح
- ۱۶۰- علل قطع روابط ایران و فرانسه در دوره رضا شاه چه بود؟
 (۱) اعلام پذیرش رسمی تجاوز متفقین به ایران توسط وزیر خارجه فرانسه و انتقاد از دیکتاتوری رضا شاه
 (۲) مخالفت باطنی فرانسه از رضا شاه به دلیل وابستگی به انگلیس و نقد دیکتاتوری او در روزنامه‌های فرانسوی
 (۳) به رسمیت شناختن نفوذ انگلیس در لبنان و اردن توسط دولت ایران و عدم توجه به درخواست سفیر فرانسه مبنی بر تجدیدنظر
 (۴) مخالفت فرانسه با انوشیروان سپهبدی وزیر مختار ایران در پاریس به سبب وابستگی او به روسیه و عدم پذیرش او
- ۱۶۱- پیمان اتحاد سه‌جانبه ایران، انگلیس و شوروی، در زمان کدام نخست‌وزیر امضا شد؟
 (۱) بیات (۲) فروغی (۳) قوام (۴) سهیلی
- ۱۶۲- کاظم سامی، مؤسس کدام گروه یا حزب بود؟
 (۱) سازمان توفان (۲) حزب ملل اسلامی
 (۳) جبهه آزادی‌بخش ملی ایران (۴) سازمان انقلابی کمونیست‌های ایران
- ۱۶۳- کدام متفکر دوره پهلوی، فرنگی‌مآبان و فکلی‌ها را عامل تمدن غرب و مسئول اضمحلال ایران و مستحق نابودی می‌دانست؟
 (۱) مهدی بازرگان (۲) سید احمد کسروی
 (۳) جلال آل‌احمد (۴) فخرالدین شادمان

۱۶۴- کدام مورد درباره دیدگاه و مشی سازمان مجاهدین خلق، درست است؟

- (۱) بیانیه اعلام مواضع ایدئولوژیک سازمان، ضربه مهلکی بر هویت سیاسی و دینی آن وارد ساخت.
- (۲) بنیان‌گذاران اولیه سازمان، در نهضت مقاومت ملی و حزب توده سابقه فعالیت داشتند.
- (۳) ادبیات منتشره آن‌ها التقاطی از دیدگاه مارکسیستی، وهاب‌گرایی و نو معتزله بود.
- (۴) جهت‌گیری‌های ایدئولوژیک آن‌ها فراتر از تفسیر انقلابی از تشیع نبود.

۱۶۵- برنامه‌های توسعه ابوالحسن ابتهاج، رئیس سازمان برنامه و بودجه دوره محمدرضا شاه، چه نتیجه‌ای در برداشت؟

- (۱) برنامه‌های بلندپروازانه او با مخالفت شاه و فساد اداری متوقف گردید و خود او از ریاست برکنار شد.
- (۲) با صرف هزینه‌های بسیار و حمایت مستمر شاه، مسیر توسعه ایران را در دو دهه واپسین حکومت پهلوی هموار کرد.
- (۳) برنامه‌های موفقیت‌آمیز او در دهه ۱۳۳۰ در اوایل دهه ۱۳۴۰ با انقلاب سفید دچار انحراف شد و وی از ریاست سازمان برکنار گردید.
- (۴) با وجود تبلیغات پر سروصدا و حمایت شاه، استراتژی مشخصی برای توسعه ارائه نداد و برنامه‌های او در فساد سیستمی، تأثیری نداشت.

۱۶۶- صاحب‌نظران، درآمد تقریبی نفت ایران را بین سال‌های ۱۳۳۳ تا ۱۳۵۵ چند میلیارد دلار ارزیابی می‌کنند؟

(۱) ۵۵	(۲) ۷۵	(۳) ۱۰۰	(۴) ۱۲۵

۱۶۷- کدام مورد درباره سیاست نظامی محمدرضا شاه پهلوی در دهه ۱۳۵۰، نادرست است؟

- (۱) شاه با تغییر نام وزارت دفاع به وزارت جنگ، سیاست نظامی تهاجمی خود را سامان داد.
- (۲) براساس گزارش کنگره آمریکا، خریدهای نظامی او یکی از بزرگ‌ترین خریدهای نظامی جهان بود.
- (۳) علی‌رغم تبلیغات فراوان، هزینه‌های نظامی ایران از کشورهای هند، پاکستان و اندونزی کمتر بود.
- (۴) شاه بزرگ‌ترین نیروی دریایی اقیانوس هند و خلیج فارس و بزرگ‌ترین نیروی هوایی غرب آسیا را تشکیل داد.

۱۶۸- کدام مورد از عوامل اصلی پیشرفت صنعتی در دوره محمدرضا شاه است؟

- (۱) مداخله در مناقشه‌های منطقه‌ای همراه با تقویت صنایع نظامی
- (۲) سرمایه‌گذاری خارجی در بخش‌های خدماتی و صنایع سبک زودبازده
- (۳) روابط متعادل و متوازن با بلوک شرق و غرب
- (۴) ادغام نشدن اقتصاد ایران در اقتصاد جهانی

۱۶۹- جهت‌گیری سیاسی مدرسه حقانی قم چه بود و طولانی‌ترین مدیریت آن برعهده کدام شخصیت حوزوی بود؟

- (۱) طرفدار نهضت امام خمینی - علی قدوسی
- (۲) طرفدار نهضت امام خمینی - محمدحسین بهشتی
- (۳) طرفدار تفکر ملی‌گرایی آیت‌الله میلانی - محمد مجتهد شبستری
- (۴) طرفداری اولیه از انجمن حجتیه و سپس از آیت‌الله شریعتمداری - حسین حقانی

۱۷۰- کدام مورد درباره نظریه ولایت فقیه امام خمینی، درست است؟

- (۱) نخست عنوان ولایت فقیه در کشف‌الاسرار مطرح شد و بعدها ابعاد توصیفی و نظری گسترده‌ای یافت.
- (۲) بحث ولایت فقیه در دروس حوزه قم در سال‌های ۱۳۴۲ - ۱۳۳۹ مطرح و در کتاب تحریرالوسیله منتشر شد.
- (۳) ولایت فقیه در دیدگاه امام خمینی با نظر مراجع پیشین هم‌چون محقق کرکی و برقی قمی تفاوت‌های آشکار نداشت.
- (۴) موضوع ولایت فقیه در کتاب «نامه‌ای از امام موسوی کاشف‌الغطاء» در ایران دوره پهلوی به‌صورت مخفیانه منتشر شد.

۱۷۱- کتاب «مؤسسات تمدنی جدید در ایران» اثر کیست؟

(۱) سعید نفیسی	(۲) حسین محبوبی اردکانی
(۳) عباس پرویز	(۴) عباس اقبال

- ۱۷۲- کتاب «نقش شخصیت در تاریخ»، اثر کیست؟
 (۱) پلخائف (۲) کارلایل (۳) تروتسکی (۴) مارک بلوخ
- ۱۷۳- نظریه جامعه‌های خیالی/تصوری از کیست؟
 (۱) ای.پی تامسون (۲) کریستوفر هیل (۳) بندیکت اندرسون (۴) اریک هابسام
- ۱۷۴- تاریخ‌نگاری مارکسیستی، بر کدام جنبه تأکید بیشتری دارد؟
 (۱) دین و فرهنگ (۲) منزلت و شأن اجتماعی (۳) قهرمانان و آبراهان‌های تاریخی (۴) طبقات اجتماعی و امور مادی
- ۱۷۵- فرضیه و یا مدعای اصلی در پژوهش‌های تاریخی چیست؟
 (۱) پیش‌بینی علمی قابل آزمون (۲) چارچوب نظری (۳) مفروض پژوهش (۴) تحلیل داده‌ها
- ۱۷۶- فلسفه نظری تاریخ، بیشتر به کدام موضوع می‌پردازد؟
 (۱) روش‌های پژوهش (۲) آموزش تاریخ‌ورزی (۳) نقد منابع و مراجع تاریخی (۴) معنا، ماهیت و غایت تاریخ
- ۱۷۷- از نظر نیچه، تاریخ چه نقشی در زندگی انسان‌ها دارد؟
 (۱) منبع حقیقت (۲) ابزار پیشرفت (۳) مانع خلاقیت (۴) راهنمای سیاست
- ۱۷۸- مفهوم «تاریخ جهانی» در فلسفه تاریخ به کدام معنا است؟
 (۱) تاریخ همه حکومت‌ها (۲) تاریخ کشورهای مستقل (۳) تاریخ سیاسی بین‌المللی (۴) تاریخ با نگاه کل‌نگر عرض‌محور
- ۱۷۹- از دیدگاه فوکو، تاریخ چگونه باید توصیف و تبیین شود؟
 (۱) با تمرکز بر دو اصل قدرت و دانش (گفتمان) (۲) براساس اسناد رسمی (۳) براساس حرکت دوری (۴) با روایت خطی
- ۱۸۰- فلسفه تحلیلی تاریخ به کدام موضوع توجه دارد؟
 (۱) غایت تاریخ (۲) ماهیت دانش تاریخ (۳) موتور محرک تاریخ (۴) خطی، دوری و یا مارپیچی بودن حرکت تاریخ
- ۱۸۱- دیدگاه هگل درباره تاریخ چیست؟
 (۱) روندی بی‌هدف دارد. (۲) تکرار بی‌پایان است. (۳) تجلی روح جهان است. (۴) مجموعه‌ای از رخداد‌های منفرد است.
- ۱۸۲- غایت فلسفه تاریخ از دیدگاه کانت چیست؟
 (۱) اثبات وجود خدا (۲) نقد تمدن غرب (۳) تحلیل اخلاقی تاریخ (۴) کشف نظم عقلانی در تاریخ
- ۱۸۳- در روش‌شناسی تاریخی، ایده همزمانی Synchrony با کدام سنت تاریخ‌نگاری ارتباط بیشتری دارد؟
 (۱) آنال (۲) پسامدرن (۳) رمانتیک (۴) پوزیتیویستی
- ۱۸۴- کدام منبع، به روابط ترکمانان و تیموریان با ممالیک مصر توجه کرده است؟
 (۱) کتاب دیار بکر به (۲) النجوم الزاهره (۳) عالم آرای امینی (۴) مهمان‌نامه بخارا
- ۱۸۵- تاریخ‌نگاری فرهنگی، به کدام موضوع توجه بیشتری دارد؟
 (۱) تحولات سیاسی (۲) سیاست خارجی (۳) جنگ‌ها و شورش‌ها (۴) رفتارها، نمادها و معناها در امور اجتماعی

- ۱۸۶- تاریخ ملی‌گرایانه در ایران در چه دوره‌ای اوج گرفت؟
 (۱) جمهوری اسلامی (۲) پهلوی اول (۳) صفویه (۴) قاجار
- ۱۸۷- توجه به اصالت خط، نوع کاغذ و سبک نگارش، ناظر بر کدام نقد است؟
 (۱) بیرونی راوی (۲) درونی راوی (۳) بیرونی روایت (۴) درونی روایت
- ۱۸۸- کدام اثر تاریخ‌نگارانه دوره ایلخانی، حاوی آگاهی‌هایی از مردم‌شناسی، قوم‌شناسی و باورها و عقاید اساطیر ملل مختلف است؟
 (۱) تاریخ وصاف (۲) جامع‌التواریخ (۳) تاریخ جهان‌گشا (۴) تاریخ اولجاتیو
- ۱۸۹- کدام اثر، منبع اصلی مورخان صفوی در توجه به خاستگاه و شرح زندگی نیاکان صفویان به شمار می‌رود؟
 (۱) حبیب‌السیر (۲) صفوه‌الصفاء (۳) لب‌التواریخ (۴) تاریخ جهان‌آرا
- ۱۹۰- کدام اثر زیر، از آثار عبدالرزاق دنبلی نیست؟
 (۱) زینت‌التواریخ (۲) نگارستان دارا (۳) مآثر سلطانیه (۴) تجربه‌الاحرار و تسلیة‌الابرار

تاریخ ایران از هخامنشیان تا پایان ساسانی - منبع‌شناسی و روش تحقیق در تاریخ باستان:

- ۱۹۱- در میان کتیبه‌های سنگی داریوش یکم در مکانی که دره رود نیل را به دریای سرخ وصل می‌کرد، تنظیم و سبک کدام تحریر، با دیگر تحریرها متفاوت است؟
 (۱) اکدی (۲) هیروگلیف (۳) فارسی باستان (۴) ایلامی باستان
- ۱۹۲- از نخستین پژوهشگرانی که برای نخستین بار مدعی شدند داریوش یکم رویدادها را تحریف کرده و تاج‌وتخت را از چنگ بردیده / بردیای راستین غصب کرده است، کدام‌اند؟
 (۱) شدر، کنت (۲) یونگه، ادوارد مایر (۳) بلوخ، اومستد (۴) پراشک، جرج راولینسن
- ۱۹۳- به عقیده یوزف ویزهوفر / ویسهوفر، در زمان هخامنشیان، معافیت‌های مالی شامل کدام موارد می‌شد؟
 (۱) آریاسپی‌های شرقی - حبشیان شمالی (۲) یونانیان ناکسوس - حبشیان شمالی (۳) یونانیان ناکسوس - معبد آپولوی ماگنسیا (۴) آریاسپی‌های شرقی - معبد آپولوی ماگنسیا
- ۱۹۴- به‌نظر گرینفیلد، هرودت و کسنفن، کدام خط را «آشوری» نامیده‌اند؟
 (۱) آرامی (۲) بابلی (۳) اورارتویی (۴) فارسی باستان
- ۱۹۵- به عقیده جان مانوئل کوک، هرودت آگاهی‌های مربوط به فعالیت‌های خشایارشا در تروآد و هلسپونت را از چه کسی می‌توانست به‌دست آورد؟
 (۱) دموکدس (۲) دماراتوس (۳) پیسیستراتید (۴) تمیستوکلس
- ۱۹۶- براساس منابع یونانی، رئیس اداره پست یا چاپارخانه هخامنشی، به کدام نام خوانده می‌شد؟
 (۱) استندس / آستاندس (۲) آنکاریون (۳) استاموی (۴) کاتالیس / کاتالوس
- ۱۹۷- بنابر اشاره داریوش یکم در کتیبه بیستون، کدام اقوام، اهوره مزدا را نمی‌پرستیدند؟
 (۱) آشوریان و سکاها (۲) ایلامیان و بابلیان (۳) ایلامیان و سکاها (۴) آشوریان و بابلیان
- ۱۹۸- بسوس پس از کشتن داریوش سوم هخامنشی، خود را چه نامید؟
 (۱) خشایارشای سوم (۲) داریوش چهارم (۳) کورش سوم (۴) اردشیر چهارم

- ۱۹۹- کدام شهر در غرب قلمرو هخامنشیان، مدت دو ماه در برابر اسکندر مقاومت کرد؟
 (۱) غزه (۲) صور (۳) صیدا (۴) اورشلیم
- ۲۰۰- در آرامگاه آنتیوخوس یکم، شاه گمانه/کماژن، نام ایزد ایرانی ورثرغنه، با کدام ایزد یا ایزدان غیرایرانی برابر دانسته شده است؟
 (۱) آپلن (۲) زئوس (۳) هراکلس - آرس (۴) هلیوس - هرمس
- ۲۰۱- به عقیده الیاس بیکرمن/بیکرمان، یونانی‌مآب کردن ایران از زمان کدام فرمانروا آغاز شد؟
 (۱) آنتیوخوس یکم سلوکی (۲) مهرداد یکم اشکانی
 (۳) سلوکوس نیکاتور (۴) اسکندر مقدونی
- ۲۰۲- نام کنونی شهر سلوکی «انطاکیه کران خلیج فارس» چیست؟
 (۱) بوشهر (۲) خرمشهر (۳) آبادان (۴) بندرعباس
- ۲۰۳- کدام مورد، در زمره شروط آنتیوخوس هفتم سلوکی برای صلح با فرهاد دوم اشکانی نیست؟
 (۱) فرهاد، دمتریوس سلوکی را آزاد کند.
 (۲) اشکانیان همانند گذشته به سلوکیان خراج پردازند.
 (۳) اشکانیان همه سرزمین‌های واقع در بیرون از پارت را به سلوکیان تسلیم کنند.
 (۴) اشکانیان ساکنان شهرهای یونانی را که به اسیری گرفته بودند، آزاد کنند.
- ۲۰۴- در زمان کدام امپراتور رومی، برای نخستین بار شهر دورا - ائورپوس از تصرف اشکانیان بیرون آورده شد و به دست رومیان افتاد؟
 (۱) کاراکالا (۲) تراپانوس
 (۳) مارکوس اورلیوس (۴) سپتیموس سوروس
- ۲۰۵- به عقیده دیوید بیوار، کدام رویداد در سال ۲۵ ق.م، برای رومیان به منزله ایجاد توازن نظامی با اشکانیان محسوب می‌شد؟
 (۱) صلح رومی آوگوستوس
 (۲) پیروزی‌های پومپه در غرب فرات
 (۳) برهم‌خوردن اتحاد اشکانیان و رومیان در زمان ارد دوم
 (۴) مرگ پاکور پسر ارد دوم و عقب‌نشینی اشکانیان از انطاکیه
- ۲۰۶- آخرین اسناد خط میخی که از بین‌النهرین پیدا شده، مربوط به کدام دوره و درباره چه موضوعی است؟
 (۱) ساسانیان - بازرگانی (۲) اشکانیان - اخترشناسی
 (۳) سلوکیان - اسناد معبد مردوک (۴) هخامنشیان - بایگانی معبد نیپور
- ۲۰۷- با درگذشت اردوان یکم، کدام پادشاهی بر بخشی از قلمرو اشکانیان در جنوب بین‌النهرین تسلط یافت؟
 (۱) آدیابنه (۲) اوسروئنه (۳) خاراکنه (۴) کوردوئنه
- ۲۰۸- جنگ‌های اشکانیان و رومیان، از روزگار کدام شاهنشاه اشکانی آغاز شد؟
 (۱) وردان (۲) مهرداد دوم (۳) ارد/ویرود (۴) سیناتروس
- ۲۰۹- متن‌های قبطی مانوی، کدام پادشاه ساسانی را «پادشاه نیک» خوانده‌اند؟
 (۱) بهرام دوم (۲) هرمزد اردشیر (۳) اردشیر بابکان (۴) شاپور یکم
- ۲۱۰- لقب «أحنف» (= کج‌پای)، در برخی از متون عربی و پهلوی درباره چه کسی به کار رفته است؟
 (۱) مانی (۲) مزدک (۳) تنسر/توسر (۴) کردیر/کرتیر

- ۲۱۱- در دوره ساسانی، سکه دانک / دانگ برابر با کدام مورد بود؟
 (۱) $\frac{1}{4}$ دینار (۲) $\frac{1}{2}$ درهم (۳) $\frac{1}{6}$ دینار (۴) $\frac{1}{6}$ درهم
- ۲۱۲- به نظر ولادیمیر لوکونین، پیدایش «تصویرهای خانوادگی» بر سکه‌ها، نقش‌های برجسته و سنگ‌های نیمه‌گران‌بها در نیمه دوم سده ۳ میلادی، در روزگار کدام شاهنشاه ساسانی دیده می‌شود؟
 (۱) بهرام یکم (۲) هرمزد یکم (۳) بهرام دوم (۴) هرمزد دوم
- ۲۱۳- در جریان درگیری فرزندان یزدگرد دوم (هرمزد و پیروز) بر سر تاج و تخت، کدام منطقه اعلام استقلال کرد؟
 (۱) آلبانیا/ اران (۲) ایبریا/ گرجستان (۳) ارمنستان (۴) هیرکانیا
- ۲۱۴- خسرو پرویز پس از فرار از مقابله با بهرام چوبین، با کمک کدام فرد یا افراد، بار دیگر به قدرت رسید؟
 (۱) بزرگان دربار (۲) امپراتور روم (۳) بندوی و بستم (۴) دین‌مردان زردشتی
- ۲۱۵- به عقیده ژاک دوشن-گیمن، ایزدبانو آناهیتا / آناهید در روزگار کدام شاهنشاهان ساسانی، از سنگ‌نگاره‌ها و صحنه‌های تاج‌گذاری غایب می‌گردد؟
 (۱) شاپور ذوالاکتاف تا یزدگرد دوم (۲) بهرام چهارم تا خسرو انوشیروان
 (۳) نرسه تا هرمزد دوم (۴) اردشیر دوم تا پیروز
- ۲۱۶- برطبق متون کتیبه‌ای و کتاب‌های پهلوی، کدام دین‌مردان زردشتی ادعا کرده‌اند که از بهشت و دوزخ دیدار کرده‌اند؟
 (۱) توسر، آذرباد (۲) کردیر، آذرباد (۳) کردیر، ارداویراز (۴) توسر، ارداویراز
- ۲۱۷- برطبق یک منبع مسیحی، در سال ۴۴۶م، نخستین بار، لقب «موبدان موبد» درباره چه کسی به کار رفته است؟
 (۱) ماهبود (۲) مهرنرسه (۳) ابرسام (۴) آذرباد
- ۲۱۸- در عید بمه /بما، «تخت خالی» در جشن سالیانه مانویان، برگرفته از کدام دین است و نماد چیست؟
 (۱) مسیحیت - عروج عیسی به بهشت (۲) بودایی - صعود بودا به آسمان
 (۳) زردشتی - فره‌مندی زردشت (۴) مانوی - حضور مانی در جشن مانویان
- ۲۱۹- به نظر احسان یارشاطر، مزدکیان کدام شخصیت پیش از اسلام را برتر از پیامبران می‌دانستند که نیایش‌ها و نوحه‌های مزدکیان خطاب به او بوده است؟
 (۱) شروین (۲) مزدک (۳) بوندوس (۴) زردشت خرگان
- ۲۲۰- از نظر مزدکیان، کار پادشاهان/خسروان، به جز هیربدان هیربد، موبدان موبد و سپاهبد، در دست کدام مقام بوده است؟
 (۱) واستریوشان سالار (۲) دبیران مهست (۳) بیدخش (۴) رامشگران
- ۲۲۱- از کدام زبان ایرانی دوره باستان، آثاری به جا مانده است؟
 (۱) بلخی (۲) سغدی (۳) سکایی (۴) خوارزمی
- ۲۲۲- نشانه اختصاری PFT، کدام گروه از الواح تاریخ ایران باستان را معرفی می‌کند؟
 (۱) باروی تخت جمشید (۲) ایلامی/ عیلامی آغازین
 (۳) ایلامی/ عیلامی نو (۴) خزانه تخت جمشید
- ۲۲۳- مکان آرامگاه کورش را کدام نویسندگان باستانی در میان یک باغ وصف کرده‌اند؟
 (۱) استرابن - بروسوس (۲) استرابن - آریان
 (۳) کتسیاس - آریان (۴) کتسیاس - بروسوس
- ۲۲۴- به عقیده گوتشمید، شرح حمزه اصفهانی از سیمای شاهان ساسانی، احتمالاً برگرفته از کدام کتاب دوره ساسانی است؟
 (۱) آیین‌نامه (۲) خدای‌نامه (۳) تاج‌نامه (۴) گاه‌نامه

- ۲۲۵- کدام نویسنده هم‌زمان با اشکانیان، بخش غربی جاده ابریشم را وصف کرده است؟
 (۱) ایسیدروس خاراکسی (۲) پلینی مهین (۳) استراین (۴) بطلمیوس
- ۲۲۶- در کدام گزارش، دلیل وقوع دومین جنگ شاپور یکم و امپراتوری روم، دروغ قیصر و گناه او در ارمنستان گفته شده است؟
 (۱) تاریخ روم دیو کاسیوس (۲) تاریخ ارمنستان موسی خورنی
 (۳) کتیبه کردیر در نقش رستم (۴) کتیبه شاپور یکم در کعبه زردشت
- ۲۲۷- کدام کتاب منسوب به مانی، در واقع مجموعه روایاتی است که شاگردان وی در زمان حیاتش گردآوری کرده‌اند؟
 (۱) انجیل (۲) غولان (۳) کفالایا (۴) فرقماطیا
- ۲۲۸- تاریخ یوحنای افسوسی، به چه زبانی نوشته شده و مربوط به روزگار کدام شاهنشاه ساسانی است؟
 (۱) سریانی - خسرو پرویز (۲) سریانی - خسرو انوشیروان
 (۳) ارمنی - خسرو انوشیروان (۴) ارمنی - خسرو پرویز
- ۲۲۹- به عقیده احمد تفضلی، قدیمی‌ترین نمونه ادبیات کشف و شهود کدام است؟
 (۱) زند و همن یسن (۲) ارداویرازنامه
 (۳) کتیبه کردیر در سرمشهد (۴) یادگار جاماسبی و جاماسب‌نامه
- ۲۳۰- خلاصه «دام‌داد نسک و چهارداد نسک»، در کدام منبع آمده است؟
 (۱) روایات پهلوی (۲) زند و همن یسن (۳) دینکرد هفتم (۴) دینکرد هشتم
- ۲۳۱- از نظر تاریخ‌نگاران یونان باستان، نیروی آفریننده تاریخ چه بوده است؟
 (۱) جبر تاریخ (۲) نبوغ فردی (۳) خواست خداوند (۴) نیروهای اجتماعی
- ۲۳۲- در «چارچوب نظری» پژوهش تاریخی، کدام موضوع بررسی نمی‌شود؟
 (۱) مفاهیم (۲) تفسیر (۳) تحلیل (۴) تبیین
- ۲۳۳- کدام اندیشمند مسلمان، در نوشته‌های خود به «تاریخ فرهنگی» توجه جدی داشته است؟
 (۱) ابوعلی مسکویه (۲) ابن خلدون (۳) مسعودی (۴) یعقوبی
- ۲۳۴- کدام مورد، در نقطه مقابل پارادایم طبیعت‌گرایی، درست نیست؟
 (۱) مکتب استنباطی (۲) مکتب تفهیمی (۳) تأویل‌گرایی (۴) اثبات‌گرایی
- ۲۳۵- تحلیل رخدادهای تاریخی و بررسی پیامد آن‌ها با «نگاه فرایندی»، شامل چه رویکردی در تحلیل‌های تاریخی می‌شود؟
 (۱) تبیین رخدادهای تاریخی به‌صورت جزئی‌نگرانه و روشمند، با توجه به ویژگی‌های خاص رخدادها
 (۲) ریشه‌یابی علل رخدادها در گذشته‌های دوردست و بررسی آثار آن‌ها در دهه‌های بعد
 (۳) توجه به نقش عوامل اثرآفرین در رخدادهای تاریخی و تأثیر آن در تحولات پیش‌رو
 (۴) بررسی علل و عوامل نزدیک به وقوع رویداد و تبیین کلی‌نگرانه رویدادها
- ۲۳۶- نوع استدلال در الگوی تبیین تاریخی کارل همپل کدام است؟
 (۱) قیاسی - قانونی (۲) قیاسی - تبیینی
 (۳) مفهومی - قانونی (۴) مفهومی - تبیینی
- ۲۳۷- کدام گونه تاریخ‌نگاری، تاریخ را عرصه عمل و تفکر انسان می‌داند و باور به ترسیم اراده خداوند براساس نگرش‌های کلامی و تفسیر دینی از آن را رد می‌کند؟
 (۱) تطبیقی (۲) توصیفی (۳) کاربردی (۴) علمی

۲۳۸- سنت تبارشناسی در تاریخ، بیشتر وام‌دار کدام اندیشمندان است؟

- (۱) نیچه - فوکو
(۲) ریکور - دریدا
(۳) گادامر - هوسرل
(۴) گرتز - بولتمان

۲۳۹- کدام‌یک، از پیش‌شرط‌ها یا اصول اولیه تحقیق نیست؟

- (۱) قاعده تجاهل
(۲) عدم اتکا به حافظه
(۳) بازکردن و گسترش دادن دامنه موضوع مطالعه
(۴) جرأت ابراز تردید نسبت به مسائل مسلم و مشهور

۲۴۰- کدام کتاب، رهیافت‌های پست‌مدرنیسم به تاریخ را بازتاب داده و مؤلف آن کیست؟

- (۱) مرگ گذشته - جان پلام
(۲) معنا در تاریخ - کارل لویت
(۳) بازاندیشی تاریخ - کیت جنکینز
(۴) سپیده‌دمان فلسفه بورژوایی تاریخ - ماکس هورکهایمر